

17 OKTOBER 2018

Toolkit Afvalvrije Festivals

Van afval naar grondstof

green
events

Colofon

Deze toolkit is geschreven door:

Laura van de Voort (Green Events Nederland)
Paul Schurink (Green Events Nederland)

Met bijdragen van:

Nadine Galle (Metabolic)
Tijl Couzij (Lab Vlieland)
Lyke Poortvliet (Green Events Nederland)
Leonie Boon (Green Events Nederland)
Henk Klein Teeselink & Dorien Bosselaar (NederlandSchoon)
Rowin van Wijhe (Vierdaagsefeesten)

Met dank aan:

Christa Licher (Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat)
Emile Bruls (Rijkswaterstaat)
Chris Johnson (RAW Foundation)
Lore Marien (OVAM)
Stijn Lambert (Ecofest)

Contact

Green Events Nederland
www.greenevents.nl

Inhoudsopgave

P. 4	Introductie: Green Deal Afvalvrije festivals
P. 8	De weg naar afvalvrije festivals
P. 12	Schone festivals
P. 22	Verantwoord plasticgebruik
P. 30	Herbruikbare drinkbekers
P. 38	Composteren
P. 43	Campingafval
P. 48	Bijlagen Template Grondstoffen- & Schoonplan

De manier waarop er wordt omgegaan met grondstoffen is volop in beweging. We volgen de ontwikkelingen nauwlettend en zullen dit document dan ook regelmatig voorzien van updates.

Download de laatste versie via www.greenevents.nl

Herbruikbare drinkbekers

Hoofdstuk 04

Waarom herbruikbare drinkbekers?

We kennen allemaal het beeld van een festivalweide bezaaid met kapotte bekertjes. Het ziet er niet uit, is niet duurzaam en het kost ook nog extra geld en moeite om weer op te ruimen. Wist je dat bij gebruik van herbruikbare bekertjes bezoekers ook eerder gebruik maken van de (juiste) afvalbakken voor ander afval en het festivalterrein dus extra schoon blijft?

Herbruikbare bekertjes, waarom eigenlijk?

- Een schoner evenement, dus een betere beleving
- Duurzame keuze
- Optimale drinkbeleving
- Imagoverbetering
- Mogelijk verdienmodel
- Marketingwaarde, wanneer de beker mee naar huis wordt genomen
- Besparing op schoonmaak- en afvalkosten, ander afval komt sneller in de vuilnisbak terecht

Feiten, labels, faq en antwoorden

Is het gebruik van herbruikbare bekere een duurzame keuze?

Ja, wanneer je een beker (Polypropyleen: PP) minimaal zeven tot acht keer gebruikt.

Herbruikbare beker vs wegwerpbekere	Aantal keer gebruik waarop impact kleiner is
Herbruikbare beker (PP) vs wegwerp (karton) bij verbranding	9 — 14 keer
Herbruikbare beker (PP) vs wegwerp (PP) bij verbranding	7 — 8 keer
Herbruikbare beker (PP) vs wegwerp (PS) bij verbranding	3 — 5 keer
Herbruikbare beker (PP) vs wegwerp (PET) bij verbranding	2.5* — 5 keer

*OVAM analysis uses 18 LCAs.

Bron: Studie draaiboek drink- en eetgerei op evenementen – eindrapport (OVAM, 2017)

De achttien LCA's die door OVAM zijn geraadpleegd, hebben niet specifiek betrekking op evenementen. Transport is in deze berekening daarom in beperkte mate meegenomen. Daarentegen zijn de reinigingsprocessen sterk verbeterend als het gaat om water- en energieverbruik. Ook neemt de milieubelasting veroorzaakt door transport af, wanneer er door een stijgende vraag vanuit de markt meer spoelstations op kortere afstand beschikbaar komen.

Is het gebruik van herbruikbare bekere onhygiënisch?

Nee. De bekere worden in veel gevallen niet gespoeld op het evenement. Dit gebeurt industrieel en op hygiënische wijze. Lees hierover meer op pagina 22.

Is het gebruik van herbruikbare bekere betaalbaar?

Ja, in veel gevallen wel. Een borgsysteem zorgt voor inkomsten en daarnaast kun je kosten besparen op de inzet van schoonmaak, afvalverwerking en inkoop van wegwerpbekere. En misschien zelfs wel op decoratie, want een schoon festival is natuurlijk veel mooier!

Is het ingewikkeld om met herbruikbare bekere te werken?

Nee, het is niet ingewikkeld. Deze toolkit is bedoeld om organisatoren en horeca-producenten te helpen bij dit proces. Veel evenementen – waaronder Best Kept Secret, De Parade, Into The Great Wide Open, DGTL, Amsterdam Open Air, Welcome To The Village en Mandala - hebben al gewerkt met herbruikbare bekere. De belangrijkste do's en don't's vind je terug in dit document.

Gaat het gebruik van herbruikbare bekere ten koste van de omzet?

Nee, tal van cases en ervaringen hebben nog nooit uitgewezen dat bezoekers minder gaan drinken bij gebruik van herbruikbare bekere.

Zijn herbruikbare bekere onveilig?

Nee, door de inzet van een borgsysteem komen de meeste bekere niet op de grond terecht. Er is dus geen struikelgevaar. Bekere van PP zijn ook (bijna) niet stuk te krijgen, dus ook scherven zijn zeer onwaarschijnlijk.

Klopt het dat bezoekers niet de voorkeur hebben voor herbruikbare bekere?

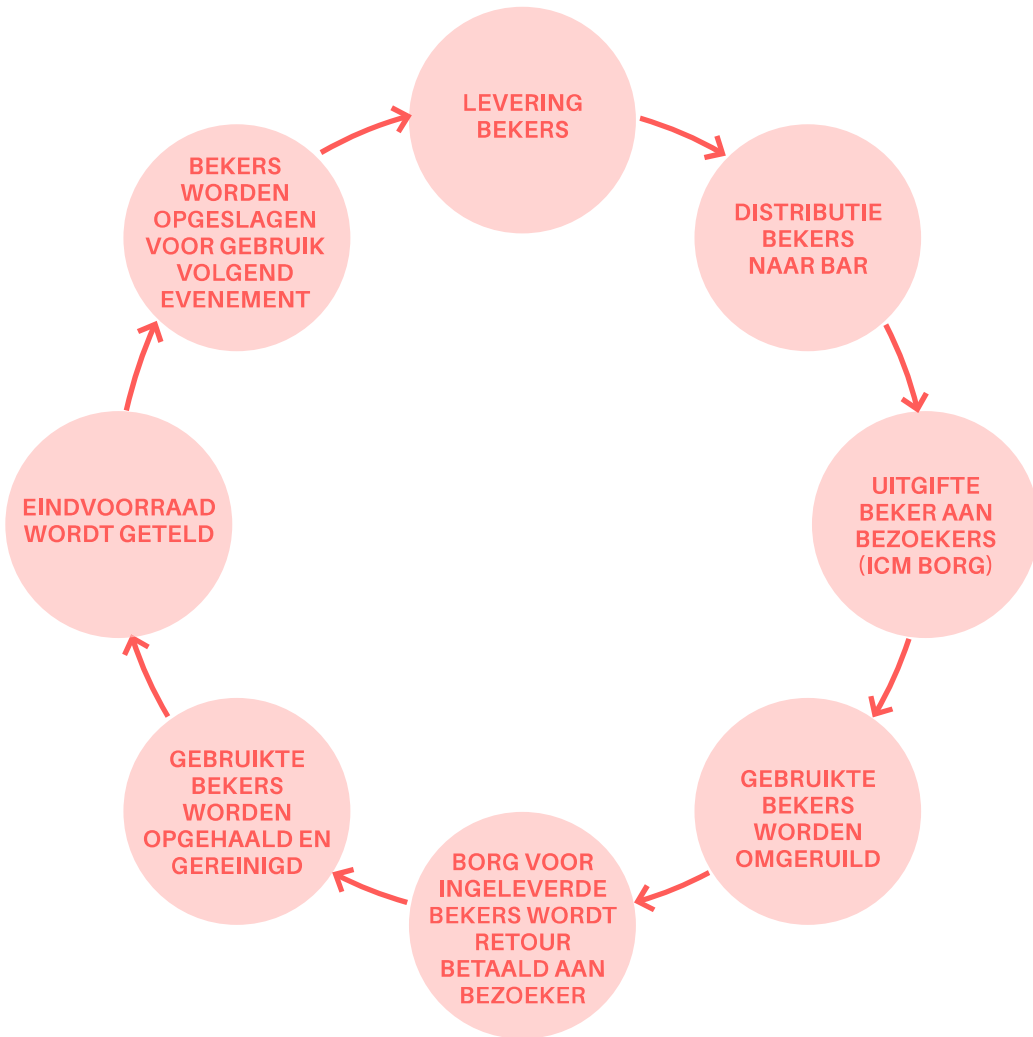
Nee, meerdere bezoekersonderzoeken (DGTL 2016, Mysteryland Camping 2015) hebben uitgewezen dat bezoekers het juist erg waarderen. Alleen een beker bij je houden wordt minder gewaardeerd, dus zorg voor een gebruiksvriendelijk statiegeldsysteem, bezoekers hun bekere makkelijk kunnen inleveren gedurende de dag.

Wist je trouwens dat een drankje langer koud blijft in een herbruikbare beker? Daar worden bezoekers wél blij van!

(Mogelijk) proces herbruikbare bekere

Pre-productie

Huren of kopen?

Een combinatie van beide opties wordt vaak toegepast. Wie een deel van de bekers huurt en een ander deel koopt, kan zonder hoge initiële investeringen toch een beker met eigen bedrukking inzetten. Dit kan positief uitpakken in de business case, aangezien bezoekers bekers met

eigen bedrukking vaker mee naar huis nemen en de borg daarvan dus niet wordt teruggegeven.

Hieronder zie je een overzicht met daarin de voor- en nadelen van huren en kopen.

	HUREN	KOPEN
Investering		Hoge initiële uitgaven
Business case	Kosten per gebruik hoger	Na ongeveer tien keer gebruik is de investering terugverdiend
Bedrukking beker (voordelig voor verdienmodel i.v.m. borg bekers niet retour)	(Meestal) niet mogelijk	Mogelijk
Logovermelding brouwer/ drankmerk	Vraag naar de mogelijkheden bij je brouwer/drankmerk	Indien logovermelding verplicht is, is investeren niet verstandig. Zowel het logo als de samenwerking kan in de toekomst veranderen
Opslagcapaciteit		In eigen beheer of bij de service partner (spoelcentrum)

Soorten bekers

— Bekers van polypropyleen (PP) zijn milieuvriendelijker dan polycarbonaat (PC) en copolyester (bv. Tritan®). Ze zijn ook krasbestendig, veilig - ze bevatten geen BPA - en goedkoop. Er bestaan varianten met handvat of lipje, zodat deze stapelbaar zijn. Zo kan een gebruiker in één hand gemakkelijk meerdere gevulde bekers dragen.

— Sommige plastic bekers op de markt bevatten een percentage gerecycled plastic. De milieu-impact van een beker uit volledig gerecycleerde plastic (bv. rPET) is ongeveer de helft van een plastic beker van nieuwe, ongerecycled plastic.

— Voor 100% doorzichtige bekers - zoals het ribbelglas voor bier of herbruikbare plastic champagneglazen - zijn bekers in PC of copolyester te verkiezen. Van de herbruikbare plastic bekers hebben de polycarbonaat bekers wel de hoogste milieu-impact. Ze zijn ook duurder en minder krasbestendig.

Bron: Studie draaiboek drink- en eetgerei op evenementen - eindrapport (OVAM, 2017)

Hoeveel bekers moet ik bestellen?

Het aantal te bestellen bekers hangt allereerst af van de verwachte drankverkoop én of je de bekers op locatie spoelt of niet.

Spoelen op locatie: afhankelijk van de spoelcapaciteit, lees meer op pagina 30.

Industriële reiniging achteraf: evenveel bekers als het aantal wegwerpbekers dat je normaliter zou bestellen.

Daarnaast speelt de bereikbaarheid van de barren tijdens het evenement ook een rol in het te bestellen aantal bekers.

Welke beker kies ik voor welke drank?

Kies voor zo min mogelijk verschillende soorten bekers (bier, frisdrank, mixdrank, wijn) om de logistieke uitdagingen te beperken. Als je toch kiest voor verschillende bekers, zorg dan dat deze makkelijk te onderscheiden zijn. Dit versnelt het sorteringproces voor de barmedewerkers. Maar: des te minder verschillende glazen, des te sneller. Werk je met een raptap? Kijk dan vooraf of de beker in het systeem past.

Hybride systeem (herbruikbaar & recycling)

In combinatie met een herbruikbare bekertjes, is het ook mogelijk om wegwerpverpakkingen - zoals waterflesjes - met hetzelfde borgsysteem te verkopen. Net als de bekertjes, komen de flesjes dan terug bij de bar. Het resultaat: een schone afvalstroom die goed recyclebaar is.

Het borgsysteem is ook toepasbaar op draagtrays (herbruikbaar en wegwerp).

Borg- of betaalsysteem

Het succes van de inzet van herbruikbare bekertjes, is onlosmakelijk verbonden met een goed borgsysteem. De borg moet hoog genoeg zijn: minimaal één euro tot maximaal de prijs van één consumptie. Niet alleen om de kosten van een gemiste beker te dekken, maar juist ook om de beker extra waarde te geven. Op die manier zien bezoekers eerder het belang in van het terugbrengen van de beker.

Omdat de retourbetaling niet altijd makkelijk te organiseren is én fraudegevoelig kan zijn, kiezen organisaties steeds vaker voor een alternatief: een actiecode. Let daarbij op dat dit alternatief voldoende waarde heeft voor de bezoeker. Een sympathieke én duurzame optie is het plaatsen van inleverboxen waar bezoekers hun beker kunnen doneren aan het goede doel.

Het is mogelijk om bezoekers de eerste beker gratis te geven, door een bekeermunt uit te geven bij de entree. De bezoeker wisselt deze munt in voor een beker bij de eerste bestelling aan de bar.

Een beker verkopen en dus geen retourbetaling faciliteren, zorgt voor een enorm verlies in bekertjes en is dus geen duurzame keuze! Ter vergelijking: het verlies van één herbruikbaar beker, staat gelijk aan het weggooien van tien wegwerpbekertjes.

Het borgsysteem is ook toepasbaar op draagtrays (herbruikbaar en wegwerp).

Communicatie

Communiceer helder over de inzet van herbruikbare bekertjes en het borgsysteem, zodat je bezoekers weten wat ze kunnen verwachten. Denk daarbij aan:

- Website en social media
- Signage bij de bar
- Programmaboekje en/of app
- Plattegrond (bekerinleverpunten aanduiden)

	MUNTEN	CASHLESS CREDITS	PIN ONLY
Borgbedrag	In veelvoud van (halve) munten	In veelvoud van (halve) credits	Alle bedragen mogelijk
Bekers retour	Aan de bar: niet meer bekertjes retour dan het aantal bestelde consumpties, zodat er geen munten retour worden gegeven	Aan de bar: niet meer bekertjes retour dan het aantal bestelde consumpties, zodat er geen credits retour worden gegeven	Aan de bar: niet meer bekertjes retour dan het aantal bestelde consumpties, zodat er geen geld (PIN) retour wordt gegeven
Borg retour betalen	Bekerinleverpunt(en): Let op het wisselgeld. Contant geld op locatie is fraudegevoelig. Zorg bij de uitstroom voor voldoende inleverpunten om lange rijen te voorkomen, want dat leidt mogelijk tot ontevreden bezoekers.	Bekerinleverpunt(en): Terugbetaling credits kan per bank. Neem een maximum aantal bekertjes per bezoeker op in het reglement. Controle op fraude is mogelijk voordat de betalingen gedaan worden.	Bekerinleverpunt(en): Retourpinnen is nog fraudegevoeliger omdat er ook grote bedragen kunnen worden terugbetaald.

Productie

Opslag en handling bekens tijdens het event

1. Hoe worden de bekens aangeleverd?

Plastic kratten hebben de voorkeur boven kartonnen dozen.

2. Waar moet je rekening mee houden?

- Extra ruimte achter de barren
- Inrichting barren en inzamelingsstelsel voor de bekens (kokers of kratten)
- Afgesloten opslag; de bekens vertegenwoordigen waarde
- De toegankelijkheid voor bevoorrading
- Extra personeel
- Briefing voor personeel
- Fraude door personeel is - net zoals bij andere waardevolle zaken - een aandachtspunt

3. Apart inleverpunt

Overweeg om tijdens het evenement voor aparte inleverpunten te kiezen. Hiermee voorkom je dat iedere barman muntjes of credits kan uitgeven. Zorg wél voor voldoende inleverpunten, vooral tijdens de uitstroom.

4. Inzamelteams

Laat het bar- en schoonmaakpersoneel bekens van de grond verzamelen (indien nodig), dat levert niet alleen een financiële besparing op, maar is ook duurzamer. Weggooien is natuurlijk zonde.

5. Telsysteem en administratie

De bekens vertegenwoordigen een waarde, zorg daarom voor een sluitende administratie door de bekens bij levering en retourzending te tellen.

Post-productie

Reinigen op locatie en/of industrieel achteraf

Er zijn mobiele wasstraten beschikbaar. Wanneer je over een wateraansluiting beschikt, kan het interessant zijn om op locatie te spoelen omdat je dan minder bekens (en dus kosten) nodig hebt. Ook is een backstageroute achter de barren voor de aan- en afvoer van bekens naar de centrale spoellocatie en extra personeel nodig.

Industriële eindreiniging is altijd noodzakelijk in verband met hygiënevoorschriften. Indien de bekens niet hygiënisch en droog worden opgeslagen, ontstaat er kans op schimmelvorming.

INSPIRATIE

Hardcups DGTL, 2018

DGTL CUPS

Hardcups Welcome to the Village, 2018

WTTV CUPS

---

green events

Green Events Nederland
www.greenevents.nl

